Instrukcja pobierania moczu u dzieci i noworodków do badań mikrobiologicznych:

1. Mocz do badania pobierać do jałowego pojemnika według zasad podanych dla mężczyzn i kobiet. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach mocz pobierać do jałowego woreczka przyklejanego do skóry krocza*.
2. Mocz powinien być pobrany w godzinach porannych, po wykonaniu zabiegów higienicznych. Nie zakładać woreczka na dłużej niż 2 godziny.
3. Woreczek odkleiać zaraz po oddaniu moczu, zabezpieczyć przed wylaniem, umieścić w jałowym pojemniku.

NIE PRZELEWAĆ MOCZU.

4. Natychmiast po pobraniu, mocz dostarczyć do punktu pobrań materiału lub bezpośrednio do laboratorium.
5. Mocz do chwili transportu przechowywać w temperaturze lodówki (4-8 °C).

** Metoda nierekomendowana. Taki sposób pobrania sprzyja zanieczyszczeniu moczu florą jelitową, tylko wynik ujemny może być brany pod uwagę, w przypadku wyniku dodatniego, badanie należy powtórzyć. Niedopuszczalne jest przelewanie moczu z nocnika.*

Zasady pobierania moczu na podłoże transportowo-wzrostowe

1. Przygotowanie pacjenta według instrukcji pobierania moczu do badań mikrobiologicznych - patrz Instrukcja mężczyźni i kobiety.
2. Mocz pobierać do jałowego pojemnika (środkowy strumień).

Posiew moczu.

3. Dokonać oceny podłoża transportowego sprawdzając, czy nie jest wyschnięte, przerośnięte (zanieczyszczone) i znajduje się w okresie przydatności do użycia.
4. Odkręcić nakrętkę z płytką i ostrożnie wyjąć z pojemnika nie dotykając płytki ani wnętrza pojemnika.
5. Płytkę zanurzyć w moczu na 4-5 sekund tak, aby obie powierzchnie agaru (płytki) zostały całkowicie pokryte.
6. W przypadku małej ilości moczu, po wymieszaniu polać moczem obie płytki.
7. Płytkę umieścić w pojemniku i szczelnie zamknąć.
8. Na etykiecie napisać imię i nazwisko pacjenta, datę i godzinę pobrania.
9. Podłoże z naniesionym materiałem transportować do laboratorium/Punktu Pobrań w temperaturze pokojowej. Okres transportu nie może przekraczać 24 godzin od posiania materiału.

Przechowywanie podłoża:

- podłoże w szczelnie zakręconych pojemnikach przechowywać w temperaturze pokojowej,
- nie odkręcać, nie dotykać palcami powierzchni płytek ani wnętrza pojemnika,
- nie używać podłoży po terminie ważności,
- nie używać podłoży przerośniętych lub wyschniętych - przeznaczyć do utylizacji.

Ulotka zgodna z Podręcznikiem Pobierania Próbek Pierwotnych wersja ulotki XI z dnia 01.08.2023 r.

diagnostyka.pl

Diagnostyka+

INSTRUKCJA DLA PACJENTA

Przygotowanie do badania moczu

- Przygotowanie i pobranie moczu na badanie ogólne
- Przygotowanie i pobranie dobowej zbiórki moczu (DZM)
- Pobieranie moczu do badań mikrobiologicznych

PRZYGOTOWANIE I POBRANIE MOCZU NA BADANIE OGÓLNE

Przygotowanie pacjenta do pobrania jednorazowej, porannej próbki moczu na badanie ogólne.

Przed pobraniem moczu zalecane jest:

- stosowanie umiarkowanej, zwyczajowej diety oraz przyjmowanie fizjologicznej (normalnej) ilości płynów,
- unikanie nadmiernego wysiłku fizycznego, który może spowodować pojawienie się w moczu lub zwiększenie stężenia białka i ciał ketonowych,
- powstrzymywanie od stosunków płciowych w dobie poprzedzającej badanie,
- dokładne umycie okolicy ujścia cewki moczowej ciepłą wodą bez środków myjących i dezynfekujących,
- unikanie badania w okresie od 2 dni poprzedzających menstruację (krwawienie miesiączkowe) do 2 dni po jej zakończeniu, ze względu na dużą ilość krwinek czerwonych i nabłonków uniemożliwiających uzyskanie wiarygodnych wyników badania.

Pobranie moczu

Pobieranie porannej próbki moczu

- mocz do analizy pobiera się do czystej probówki/pojemnika jednorazowego (do nabycia w aptece lub punkcie pobrań), bezpośrednio po spoczynku nocnym (pierwsza poranna porcja moczu) ze środkowego strumienia, tzn. oddając pierwszą część moczu z porannej mikcji do toalety,
- probówkę/ pojemnik oznaczyć kodem przypisanym do zlecenia badania.

Pobieranie przygodnej próbki moczu na badanie ogólne

- próbkę moczu pobiera się bez wcześniejszego przygotowania, w dowolnym czasie. Aktywność fizyczna oraz nadmierna podaż płynów wpływają na skład moczu, dlatego wykonywanie badania ogólnego w próbce przygodnej zlecane jest jedynie w sytuacjach nagłych,
- mocz do analizy pobiera się do czystej probówki/pojemnika jednorazowego (do nabycia w aptece lub punkcie pobrań) ze środkowego strumienia,
- probówkę/ pojemnik oznaczyć kodem przypisanym do zlecenia badania.

Uwaga: Badanie powinno być wykonywane w porannej próbce moczu.

W niektórych przypadkach dopuszcza się wykonanie badania ogólnego moczu z próbki przygodnej, ale rekomendowane jest oznaczenie z próbki porannej.

Przygotowanie noworodka lub małego dziecka do pobrania jednorazowej porannej próbki moczu na badanie ogólne

- osoba przygotowująca się do pobrania próbki moczu od noworodka lub małego dziecka powinna zaopatrzyć się w jednorazowe woreczki do zbierania moczu (apteka),
- po uprzednim umyciu i wysuszeniu okolic krocza dziecka należy przykleić woreczek do skóry,
- po uzyskaniu moczu woreczek jak najszybciej odkleić,
- mocz dostarczyć do punktu pobrań.

Transport moczu:

Próbkę moczu dostarczyć do punktu pobrań w temperaturze pokojowej do 2 godzin od pobrania.

PRZYGOTOWANIE I POBRANIE DOBOWEJ ZBIÓRKI MOCZU

Przed przystąpieniem do dobowej zbiórki moczu (DZM):

- przygotować 2 pojemniki na mocz: duży o pojemności 2-3 litrów oraz mały o pojemności 50-100 ml,
- w punkcie pobrań uzyskać informację o ewentualnej konieczności dodania do pojemnika na zbierany mocz odpowiedniego stabilizatora i w razie konieczności zaopatrzyć się w taki stabilizator.

Przeprowadzanie dobowej zbiórki moczu:

- w dniu rozpoczęcia zbiórki dobowej pierwszą poranną porcję moczu należy oddać do toalety,
- każdą kolejną porcję oddanego moczu należy zbierać do pojemnika 2-3 litrowego (również w nocy). Zanotować godzinę rozpoczęcia zbiórki,
- ostatnią porcją moczu oddaną do pojemnika jest poranna porcja moczu oddana w drugim dniu prowadzenia zbiórki;
- pojemnik ze zbieranym moczem przechowywać w temperaturze lodówki,
- po zakończeniu zbiórki zawartość pojemnika dokładnie wymieszać, zmierzyć objętość moczu, a następnie odlać próbkę (około 50-100 ml) do jednorazowego pojemnika i dostarczyć do laboratorium.

Na próbce należy odnotować objętość DZM oraz dokładny czas rozpoczęcia i zakończenia zbiórki.

W przypadku zlecenia klirensu kreatyniny dodatkowo podać:

* ciężar ciała

* wzrost

Uwaga: Jeśli z jakiejś przyczyny w okresie 24 godzin pominięto w zbiórce nawet pojedynczej porcję moczu, zbiórkę należy przeprowadzić ponownie w innym dniu.

POBIERANIE MOCZU DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

MĘŻCZYŹNI I KOBIETY

Mocz do badania mikrobiologicznego należy pobierać rano, a jeśli to niemożliwe, po 4 godzinach od ostatniego oddania. Tylko w uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest pobieranie moczu niezależnie od pory dnia. Informację taką należy przekazać pracownikowi Punktu Pobrań. Materiał należy pobierać przed włączeniem antybiotykoterapii. W przypadku przebiegającej terapii lekami o działaniu przeciwdrobnoustrojowym należy poinformować o rodzaju leku i okresie przyjmowania.

Mocz pobierać przestrzegając poniższych zasad:

1. Zaopatrzyć się w jednorazowy, jałowy pojemnik (dostępny w aptekach).
2. Umyć ręce bieżącą wodą z mydłem i osuszyć jednorazowym ręcznikiem.
3. Dokładnie umyć okolice krocza i cewki moczowej bieżącą wodą z mydłem, osuszyć jednorazowym ręcznikiem:
   - Mężczyźni: Po odciągnięciu napletka, dokładnie umyć okolice cewki moczowej, spłukać i osuszyć jednorazowym ręcznikiem.
   - Kobiety: Dokładnie umyć okolice krocza, jedną ręką rozchylić wargi sromowe odsłaniając ujście cewki moczowej, umyć okolice cewki, spłukać i osuszyć jednorazowym ręcznikiem.
   - **Uwaga: Zachować kierunek mycia i osuszania: od ujścia cewki w kierunku odbytu.**
4. Przed samym pobraniem otworzyć jałowy pojemnik.
5. Pobrać mocz z tzw. środkowego strumienia. Pierwszą partię moczu oddać do toalety, drugą partię moczu, nie przerywając strumienia oddać bezpośrednio do pojemnika, maksymalnie do 1/3 jego wysokości.
6. Dla uniknięcia przypadkowego zanieczyszczenia bakteriami nie dotykać brzegiem pojemnika okolic narządów płciowych, a dodatkowo, palcami wewnętrznej powierzchni jałowego pojemnika.
7. Pojemnik natychmiast zamknąć, zabezpieczyć przed uszkodzeniem, opisać imieniem i nazwiskiem.
8. Natychmiast po pobraniu pojemnik z moczem dostarczyć do punktu pobrań materiału lub bezpośrednio do laboratorium.
9. Mocz do chwili transportu przechowywać w temperaturze lodówki (4-8 °C), maksymalnie do 24 godzin.
10. W przypadku braku możliwości dostarczenia moczu w temperaturze (4-8 °C) mocz pobrać na podłoże transportowo-wzrostowe zgodnie z opisem i przechowywać w temperaturze pokojowej.

Uwaga: Mocz do badania ogólnego i na posiew dostarczyć w dwóch oddzielnych pojemnikach: niejałowym i jałowym.